Szovjet katonai vezetők magyar kitüntetése

Szipka József, hazánk moszkvai nagykövete szombaton délben átnyújtotta M. V. *Zaharov* marsallnak, a szovjet fegyveres erők vezérkari főnökének és Sz. G. *Gorskov* flottatengernagynak, a szovjet haditengerészet főparancsnokának a Magyar Népköztársaság Érdemrendjét, amellyel a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a magyar nép felszabadításáért folytatott harcok során szerzett kiemelkedő érdemeik elismeréséül tüntette ki őket.

A kitüntetés átnyújtásánál jelen volt *Strahl* Sándor ezredes, a moszkvai magyar nagykövetség katonai attaséja.

Zaharov marsall és Gorskov flottatengernagy meleg szavakban mondott köszönetet a kitüntetésért.

Kötélpályán a Gellérthegyre

Budapesten és az ország több kirándulóhelyén lehetőségek nyílnak arra, hogy drótkötél-pályákon jussanak el a turisták és a kirándulók a hegyekbe, reális elképzelés, hogy már a közeljövőben személyszállító drótkötélpályát építenek az Erzsébet-híd budai vagy esetleg pesti hídfőjétől a Gellérthegyre. A tervek már elkészültek. Drótkötélpályát terveznek a Hűvösvölgy és a Hármashatárhegy között.

Milliók újításra

Az Országos Találmányi Hivatal most adta ki jelentését az újítói és feltalálói mozgalom első félévi eredményeiről. Eszerint fél év alatt 1251 találmányt jelentettek be, szabadalommá 388 bejelentést minősítettek.

Számottevőek az eredmények az újítómozgalomban is. A benyújtott újítási javaslatok száma megközelíti a százezret, közülük kísérletre, megvalósításra 51 696-ot fogadtak el. Ugyanezen idő alatt 39 487 újítás valósult meg. A fél év folyamán eszmei alapon 19 364 000, a műszaki számítás alapján kimutatott megtakarítás után pedig 6 704 000 forintot fizettek ki az újítóknak. Az újításban közreműködők több mint 7 000 000 forintot kaptak kézhez.

Magyar perzsa
Gépi perzsa
Torontáli
Buklé
Spárga

szőnyeg

Autókárpit, bútorkárpit, bőrgarnitúrák szakszerű tisztítása a helyszínen. Lakásának takarítására kössön szerződést.

Alkalmi és állandó lakástakarítást vállalunk. Óránként 8.— Ft.

UNIVERSAL KTSZ
Gogol u. 26. T.: 31-21
31-00
S. 103 353

A DÉRI MIKSA GÉPIPARI TECHNIKUM október hóban az alanti önköltséges

tanfolyamokat indítja:

ívhegesztő, lánghegesztő,
központifűtés-kezelő, kazánfűtő,
kompresszorkezelő,
esztergályos (betanító jellegű)
alapfokú műszaki rajz,
haladófokú műszaki rajz
hűtőgépkezelő.

Jelentkezés és tájékoztatás levélben vagy személyesen 8—16 óráig az iskola adminisztrációs irodájában.
x K. 416

Kis ügy — kétéves huzavona

Még 1963 tavaszán a Dózsa György Általános Iskola úttörő csapatának harmadik raja, *Bódi* László rajvezetőhelyettes aláírásával levelet írt a Szegedi Ingatlankezelő Vállalat igazgatóságának. Az úttörők közölték, hogy a Moszkvai körút 29. szám alatti lakók és gyermekeik részére a ház udvarát társadalmi munkában rendbe akarják hozni. A gazt és egyéb rendezetlen növényzetet el akarták távolítani, az egész udvart felásni és bevetni fűmaggal. A felajánlott segítség megfeneklett, mert az IKV 1963. október 3-án kelt levelében visszaírta, hogy a KUKA-edények tisztítását, ki- és berakását, a lakónyilvantartókönyv vezetését, a lakbérek összeszedését, az utak felszórását télen a házkezelőség részéről megbízott bérlő végzi és ellenszolgáltatásul a kert használatát kapja, amelyet a saját ízlése szerint használ.

Az elutasításba nem nyugodott bele a ház több lakója, a többi között *Papp* Sándor, aki tizenkét éve lakik ott. Egyébként kilenc család él a Moszkvai körút 29. szám alatti házban. Papp Sándor levelet írt szerkesztőségünknek is 1963 októberében, de levele megjelenése után sem történt semmi. Fordult ismét az IKV-hoz, a Szeged m. j. városi tanács vb építési- és közlekedési osztályához. Visszaírták, hogy bejelentését nem tudják kedvezően elintézni.

Végül a Magyar Rádióhoz fordult, amely Papp Sándor levelét visszaküldte a városi tanács végrehajtó bizottságához kivizsgálásra.

A sok huzavonában egész irathalmaz gyűlt össze Papp Sándor birtokában. Különféle rendeletekre hivatkozva mindig elutasították kérése teljesítését, holott azt akarta, hogy a ház lakói valamennyien élvezhessék és használhassák a nagy udvart, s ne csak egy lakó sajátítsa ki és ültesse be veteménnyel. Igaza volt, hiszen a ház lakóinak gyerekei nem mehettek a nagyforgalmú körútra játszani. A házban viszont nem labdázhattak, mert csak egy keskeny téglajárda volt szabad, a többit bevetette egyetlen lakó.

Miért volt szükség e nagy huzavonára, levelezgetésre, interpellációra, amikor a szóban forgó ház lakóinak kérését egyetlen tollvonással lehetett volna teljesíteni, mint ahogy az meg is történt. Végül is a lakók kérését a megyei jogú városi tanács vb titkársága szervezési és gazdasági osztálya oldotta meg. Azóta a Moszkvai körút 29. szám alatti lakók levélben értesítették a városi tanácsnak ezt az osztályát, hogy a ház udvarát rendbetették.

Az elburjánzott gazt társadalmi munkával kigyomlálták, az udvart felásták és bevetették fűmaggal. A földszinti lakók minegyike vállalta, hogy lakásuk előtt virágosítanak. Azóta fűvel bevetett udvar áll a lakók rendelkezésére. Rajtuk kívül a Gagarin, a Móra Ferenc és Dózsa György általános iskola 23 úttörője is segített a munkában. A lakók saját pénzükön vásároltak fűmagot és nyolc méter műanyagtömlőt, hogy a széppé tett udvart locsolhassák is.

Érthetetlen, hogy ugyanezt miért nem tudták megtenni két évvel ezelőtt is? Nem tudták, mert a bürokrácia elébük állt.

Az eset okulásul szolgál arra, hogy hasonló esetben más házak lakói akadálytalanabbul tehessék széppé házuk udvarát, ha ha azt csinosítani, virágosítani akarják.

L. F.

Erőfeszítések a vegyipari beruházásokért

A vegyipar egyes fontos beruházásainak munkálatai késnek — állapította meg ellenőrzései során a Nehézipari Minisztérium. A fő ok: építőipari kapacitáshiány. Az építkezések késése maga után vonta a technológiai berendezések szerelésének elmaradását is. Néhol késedelmes gépszállítás okozta a késést.

Kielégítően halad a szegedi gumigyár, az alkaloida vegyészeti gyár, a biogal gyógyszergyár építése, szerelése, nagyjából ugyanaz mondható a hajdúszoboszlói földgázüzem, a százhalombattai kőolajfinomító munkálatairól, a tiszai vegyikombinát műtrágyaüzemének intenzifikálásáról. Jelentős azonban a késés a kiemelt tímföld-, alumínium- és műtrágyaipari építkezéseken, s nem kielégítő egyes műanyag- és gyógyszeripari beruházások helyzete sem. Az alumíniumiparban főleg az ajkai és az almásfüzitői timföldgyár bővítése, valamint a székesfehérvári szelesszalag-hengermű építése lassú. Sok a pótolnivaló a borsodi vegyikombinátban is, ahol a nitrogén-műtrágyagyár jelentős építési és szerelési késését kell „behozni", hogy az erre kijelölt technológiai üzemek az év végén megkezdhessék a próbatermelést. Nem halad megfelelően a borsodi vegyikombinát pvc-üzemének második bővítése sem, s hátrányba került a péti nitrogénművek bővítési munkája. Ugyszintén a tiszai vegyikombinát polietilén-gyárának építése. A gyógyszeriparban a Chinoin rekonstrukciós programjának végrehajtása akadozik építőipari nehézségek miatt.

A Nehézipari Minisztérium nagy erőfeszítéseket tesz, hogy teljesíthesse évi beruházási tervét. A legsürgősebb feladatok végrehajtására intézkedési tervet állítottak össze. Többek között utasították a vegyiműveket szerelő vállalatot, hogy *szükség szerint két-három műszakban dolgozzék a sürgős építkezéseken.* Az elmaradás behozása nagymértékben függ a beruházó szervek és a kivitelező építővállalatok szorosabb összefogásától, az építkezések meggyorsításától. (MTI)

Hat óra helyett 8.30

Tegnap, szombatra virradó éjszaka a Szent István téri földművesszövetkezeti zöldséges pavilon kulcsa kézenközön elveszett! Lehetséges azonban az is, hogy Ö. I., az üzlet vezetője veszett el valahol, mert javában zajlott már a szokásos nagy hét végi piac, amikor a bolt még mindig zárva volt. Fél 8-kor az üveg mögül még kajánul vigyorgott ki a portéka. Mintha csak a vevőket akarták volna heccelni a zöldséghalmok: belőlünk ugyan nem esztek!

Később ismét kimentem a Szent István téri piacra, s 8 óra 30 perckor konstatálhattam, hogy az üzletvezető megkerült. Ekkor azonban még nem tudott kiszolgálni, mert áruátvétellel foglalkozott. Legalább is ezt mondták azoknak az asszonyoknak, akik sorban álltak a pavilon előtt sárgarépáért, miegyébért. Én azonban két fehér köpenyes személyt láttam a rácsos ablak mögött, komótosan cigarettázgattak. Egy harmadik pedig üres tyúkketrecekkel bíbelődött. Jóllehet a munkaidejük reggel 6 órakor hivatalosan megkezdődött. Azóta „folytatták" a szövetkezeti kereskedelem „árszabályzó szerepét". Míg ők „szabályoztak", addig a jó maszekok áruval megrakottan kétszer fordultak.

Cs. J.

Október elsején leáll a tiszai személyhajójárat

Szeptember 27-én lép életbe a MAHART őszi menetrendje. Hétfőtől kezdve a Duna-kanyarban csak Dömösig járnak a hajók, mígpedig október végéig a Vigadó tértől naponta 7.30 órától, Dömösről pedig 16.25 órakor indulnak. Szombaton és vasárnap a hajók 14.30 órakor indulnak Dömösre, s vasárnap, illetve hétfő hajnalban 3.20 órakor térnek vissza a fővárosba. Szeptember 27-től Budapest—Surány között — előreláthatólag október közepéig — csak szombaton és vasárnap jár hajó. A Duna-kanyarból november elején vontatják be a pontonokat a téli kikötőbe. Budapest és Mohács között szeptember 27-től október közepéig még fenntartja a MAHART a napi egy járatot, október közepétől november végéig azonban már csak hetente három alkalommal indít hajót ezen a vonalon. Budapest—Mohács között a pontonokat december első napjaiban vontatják a téli kikötőbe.

A Tiszán a Szolnok—Csongrád és a Csongrád—Szeged járatot október elejéig, a Tiszabura—Szolnok közötti járatot november végéig tartják fenn.

A Sirály szárnyashajó október 1-én hajózik utoljára Bécsbe és október 2-án szállítja utoljára Bécsből Budapestre az utasokat.

Csongor és Tünde

Évadnyitó a Szegedi Nemzeti Színházban

Csaknem páratlanul merész vállalkozás egész irodalmunkban, melyet Vörösmarty a Csongor és Tündében oly zseniálisan végbevisz: a mese elemeit a valóság vaskosságával, a légiesen magasztost a visszataszítóan rúttal, az éteri magasokba szárnyalót a földiség koloncaival, a könnyed játékosságot a filozófia sziklából faragott, tömbsúlyos gondolataival ötvözi bámulatos egységbe.

A költőt kora ifjúsága óta erősen foglalkoztatta Gergei (Gyergyai) Albert XVI. századi, „Egy Argirus nevű királyfiról és egy tündér szűz leányról" szóló széphistóriája, „e népivé idomult ponyva". Nem véletlen azonban, hogy épp költői és emberi fejlődésének *átmeneti* korszakában érlelte remekművé e szájról szájra vándorló „ponyvát", s hevítette filozófikus általánosítások, széles horizontú gondolatok hordozására, s tükröztetésére alkalmassá. „Aki dudás akar lenni, pokolra kell annak menni" — hirdeti a mi korunk költője, Vörösmartyra is érvényes módon. A költő a Csongor és Tünde keletkezésének idejéig részben túl is jutott élete megrázó pokoljárásain, s keserves tapasztalatok birtokában — az anyagi kiszolgáltatottság és a reménytelen szerelem zsákutcájában való vergődés állapotában — fokozott szenvedélyességgel mond ítéletet a kora társadalmának visszásságait megtestesítő három, művebéli vándor: a történő pénzhajhászást szimbolizáló Kalmár, a tirannusi hatalmat, s dicsőségvágyat habzsoló, könyörtelen despotizmus megszemélyesítője, a Fejedelem, s a való élettől elzárkózó, öncélú és az emberi szépségek iránt érzéketlen spekulálgatás magatartását jelképező Tudós felett.

A műből persze az is kiviláglik, hogy — különösen a három vándor másodszori felléptetésével — Vörösmarty kemény társadalombírálata az egész földi létre értendő kilátástalansággá szélesül, tehát kora társadalmának morális elítélését, az emberi küzdelem kilátástalanságát tulajdonképp kozmikus méretűvé általánosítja. Ez az alapvetően pesszimisztikus életlátás különös hangsúllyal inkarnálódik az Éj alakjában, s fejeződik ki e figura monológjában: „A Mind enyész, és végső romjain A szép világ borongva hamvad el".

Ugyanakkor azonban azt is kifejezi a költő Csongor sorsával, s főként a drámai költemény végakkordjaival, hogy a szférikus magasságok, az irrealitás dimenziói, az ábrándvilág fantomjai, s ködképei helyett — itt, most a földön, *e földi lét realitásai* között lelhetünk rá életünk értelmére, az emberi boldogságra. Arra tanít Vörösmarty — s ez valóban időtálló tanítás —, hogy nemcsak Tündének kell lemondania a „tündérségről", hanem nekünk, a mű mai és mindenkori nézőinek is minden vonatkozásban — *küzdő*, „földi lényekké" kell izmosodnunk ahhoz, hogy valóban boldogok lehessünk. A hősies emberi küzdelem optimizmusa még az Éj monológjából is kicsendül itt-ott: „Az ember feljő, lelke fényfolyam, A nagy mindenség benne tükrözik, kiirthatatlan vággyal, amíg él, Tűr és tűnődik, tudni, tenni tör..."

A *pesszimizmus* végzetszerűsége — s az ember hősi, „a legnemesbekért" történő küzdelmének *optimizmusa*... Bizony, *mindkettőt* tartalmazza a Csongor és Tünde —, s nyilván nem könnyű a rendező dolga, amikor épp egy ilyen művet formál színre. *Sándor* Jánosnak, fiatal rendezőnknek, úgy éreztük, elsősorban arra volt gondja, hogy tekintetünket az élet, az emberi küzdelem értelmének és érdemességének megláttatására késztesse, hogy azt húzza alá a költő gondolataiból: „ember, érdemes küzdened, boldogságod meglelheted, de csak e földi lét realitásaira támaszkodva szilárdan, s e földi élet valóságos szépségeinek birtoklójaként". — Ebből a szempontból felejthetetlenül reálisak s egyúttal szívmelegítően poétikusak az előadás utolsó mozzanatai, a társra lelés örömének kifejezése: „Hű kebelnek dobogása lesz bölcsője álmaidnak". *Kár*, hogy ezt közvetlenül megelőzően, a darab *második felében kissé aláhanyatlott az első félóra imponáló lendülete*, mert egyébként Sándor Jánosnak *sikerült egyenletes ritmikájú* — s túlzás nélkül szólva *„modern" atmoszférájú* előadást komponálnia.

Ebben nagy segítségére voltak a három vándort érett művészettel, elmélyült játékkal életre formáló *Katona* András, *Kátay* Endre és *Pagonyi* Nándor. Különösen emlékezetesek másodszori megjelenésük percei. Katona ekkor megrendítően szánalmas aggot jelenít meg, Kátay „zuhanásában" is robosztus, nyers és félelmetes tirannust, Pagonyi pedig hátborzongatóan hiteles eszközökkel vetíti elénk az okoskodásaiba beletébolyult tudóst.

Kellemes meglepetései a produkciónak a Tündét alakító *Bókay* Mária, s Csongor megszemélyesítője, *Szabó* Kálmán. Bókay Máriát a szegedi közönség operettszerepekben láthatta eddig — most líraian finom, a dráma romantikus elemeit vonzó asszonyisággal hangsúlyozó, elsőrangú prózai színésznőként lép elénk. Szabó Kálmánt hangja, megjelenése, remek artikulálása, a hanglejtést pompás természetességgel érzékeltető szövegmondása egyenesen predesztinálja erre a szerepre. Eszményi Csongor, jó érzékre való elhatározás volt a rendező részéről épp őt választani e feladatra.

Simon Erika szuggesztív szenvedéllyel alakítja Mirigyet, művészi pályafutásának — érzésünk szerint — jelentős állomásához érkezett el ezzel a gondos és lendületes szerepformálással. Nemannyira mesebeli lény, hanem — igen helyesen! — sokkal inkább egy valóságos, vajákos parasztasszony. Kár, hogy erőteljes, fiatalos hangja olykor illúziónk *rovására* csendül oly telt-szépen... *Miklós* Klára intellektuális erővel, minden mondatot, s minden kifejezést okos mértéktartással, tudatos mérlegeléssel „tesz a helyére". Fontos szövegével a végzetszerűséget érzékelteti nagyon helyesen.

A két népi alak, Balga és Ilma megszemélyesítője közül *Hőgye* Zsuzsa játéka tetszett jobban: jóízű, tűzről-pattant parasztasszony, aki talpraesett iróniával fejezi ki az illúziók, az álomvilág „igazában" való, egészséges eszű *kételkedését*. A tehetséges, fiatal *Horesnyi* László, sajnos, kevésszer van igazán segítségére ebben. Ne tévessze meg a felfelcsattanó taps —, de ne is keserítse el az a megállapításunk, hogy — bár van néhány felszabadult pillanata —, általában mintha nem tudna kellően oldózkodni pszichikai görcseiből, látható lámpalázából. Ezt remélhetőleg le fogja küzdeni a további előadások során, s jobban ügyel majd a szavak pontos ejtésére is.

Ledért *Falvay* Klára játssza átélten, szimpatikusan. Az ördögfiak közül kiemelkedik *Csikos* Gábor karakterisztikus Kurrah-ja.

Sajnos, *Farkas* Ferenc bűbájos, népi elemekre épített zenéje nem érvényesül elég tisztán — a tökéletlen technikai megoldás miatt.

Székely László újszerű, ötletes díszleteiről már hosszabban írtunk lapunkban, most csak röviden annyit: Sándor János — okkal — szakított a darab avatag, porosan szokványos rendezői koncepciójával, s *korszerű* Csongor és Tündét vitt színre. Természetszerű tehát, hogy Székely Lászlónak *is* újat kellet hoznia. Ezt az újat úgy sikerült megalkotnia, hogy a darab képváltásait kitűnően megkönnyítve, a mondandó lényegét summázza jelképeivel. *Kemenes* Fanny jelmeztervező különösen az Éj kosztümjét oldotta meg brilliáns módon: *Baróthy* Zoltánné poétikus balettbetéttel teremtett mesei légkört.

DÉR ENDRE